

NIEUWSBRIEF

mei 2025

Beste leden

Voelen, ruiken, horen en zien jullie het ook? De lente is in het land! Tijd om de natuur op te zoeken, in de tuin of op een terrasje!

Ook bij Neos voelen we de lentekriebels om de natuur en al zijn moois te ontdekken of opnieuw te ondervinden. We doen dit in Aarschot en in Meise, de plantentuin moet dan toch haast op zijn moois zijn! Meer details verderop in de nieuwsbrief! Korter bij huis zoeken we het op het nieuwe Rendierenpad! (zie verder)

We hopen zoals steeds jullie te ontmoeten op deze en andere activiteiten!!

En, beste leden, als jullie met vragen zitten omtrent de nieuwigheden of andere onderwerpen, aarzel dan niet om contact te zoeken met jullie voorzitter of met één van de andere bestuursleden! Zoals de winkeliers zeggen: ben je tevreden, zeg het voort, ben u niet tevreden, zeg het aan ons!

Veel mooie dagen en alvast een fijne Pasen en ontspannen paasdagen!

Jullie voorzitter

BESTUUR

Linda Roebben

0498 29 80 83

lindaroebben@hotmail.com

Florette Goffings

011/81 41 64

Viviane Schraepen

viviane.schraepen@telenet.be

Ria Vanspauwen

011/82 11 71

Marcella Thuwis

0476 96 21 24

Jean Vanderheyden

0477 88 46 93

Anny Clemens

0474 56 08 60

Jean Bya

011 81 43 84

Jean.bya@outlook.be

Jean-Jacques Boux

0479 60 24 20

bobo3@skynet.be

Deelname aan activiteiten bevestigen door storting van het vermelde bedrag op rekeningnummer : **BE36 9730 6310 3281**

INHOUDSTABEL ACTIVITEITEN

Toekomstige activiteiten ✨ ✨ ✨

Aarschot en Meise (Plantentuin)

- Busreis 8 mei 2025

Wandeling Rendierjaagpad Teut

- 20 mei om 15u.

Fietstocht naar Ter Dolen

- 3 juni 2025 13u30

Wandeling in Opoeteren

- in natuurgebied Bergerven.
- 11 juni om 13u

Jaarlijkse Zomeretentje

- 28 juni 16u30 Griekse Lunch
- Tennis Halveweg

Enkele toekomstige activiteiten

- **Zomeropera Alden Biesen**
17 juni 2025
Un Ballo in Maschera (**Volzet**)
-

Informatiehoek

Belangrijke herinneringen

- **Tien om te Zien** (29/05): Inschrijvingen zijn afgesloten, we trekken nog één keer met meer dan 1.000 nostalgische zielen naar het Pop-Up Theater in Puurs.
- **Zomeropera** (17/06): Alle tickets gingen meteen de deur uit. Kans gemist? Wie weet is er een oplossing voor 19/06. Opgelet: die avond GEEN busvervoer!
- **Musicalspektakel 1830** (14/08): De inschrijvingen lopen vlot binnen voor dit epische spektakel van Historalia. We sluiten af op 2/06 OF als de tickets op zijn!

Belangrijke opmerking !

Wanneer je wil betalen voor een activiteit kan je dit nu op twee manieren :

- via de nieuwe website met uw lidmaatschapsnummer
of
- op de **oude manier**, dus via een bankoverschrijving. Vergeet je naam en de activiteit niet te vermelden. Je hebt het *inschrijvingsnummer* dan niet nodig!!
BE36 9730 6310 3281

Busuitstap naar Aarschot en Meise

8 mei 2025

Programma:

8u30 vertrek aan de evenementenhal

10 u: aankomst in Aarschot en wandeling o.l.v. Toon R;

12 u: middagmaal in de Hertogenmolen

14 u: Meise

17u30: vertrek naar Zonhoven

Aarschot, de naam zou komen van Aurclianus, die een vogel neerschoot en op de plek waar het slachtoffer viel, zou Arendschot, nu Aarschot gevestigd zijn.

Dit is één van de verklaringen rond de naam van deze gemeente. Aarschot heeft veel te bieden: gerestaureerd begijnhof, water- en windmolen, de Aurelianusstoren, resten van de middeleeuwse stadsomwalling, de Sint-Rochustoren op de Grote Markt waar ooit de folterkamer en een gevangenis was, nu het politiekantoor, een gerestaureerde apotheek vanuit het St.-Elisabethgasthuis van de 13de eeuw, enz. Toon leidt ons via allerlei leuke plekjes om een aangename voormiddag door te brengen. De bijnaam van de inwoners van Aarschot luidt de kasseistampers. Op donderdagvoormiddag is er ook markt in Aarschot, maar die hebben wij ook in Zonhoven.

Meise is een bekend, zowel in binnen- als in buitenland, tuinbegrip. Jullie zijn vrij om dit domein te verkennen. Wat vind je er? Een 1 ha serrecomplex met verschillende soorten van het plantenrijk: waterlelies, vleesetende planten, cactussen, orchideeën, Een Engelse landschapstuin met magnolia's, pioenen, rododendrons, hortensia's, esdoorns Een houtlab waar je verschillende kenmerken van het hout leert kennen en op een kleine 40 wandelminuten ligt het historische kasteel van Boechout. Jullie zullen een keuze moeten maken, misschien in de Kawa waar je koffie en zoet kan kopen of in de Orangerie waar een meer uitgebreide kaart is. Keuze genoeg in Meise.

**** PRIJS:** dit alles voor **50 €** : bus, middagmaal (excl. drank) en de inkom van de plantentuin in Meise.

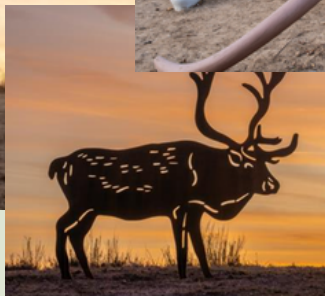
Inschrijven kan vanaf nu op het gekende banknummer met vermelding van **Meise en uw keuze voor het middagmaal: Vis(zeebaars in wittewijn saus) , Vlees (Hoevekip met ratatouille) of Veggies (Ravioli/aubergine)**

De eerst ingeschreven leden zijn zeker van hun plaats in de bus!

WELKOM OP HET RENDIERJAGERSPAD

20 mei 2025

Ik ben Orin Holsteens Ben je hier al eerder geweest? Ik wel. 11.000 jaar geleden stonden onze kampen hier opgeslagen. Eigenlijk is hier niet zoveel veranderd. Er waren toen minder bomen, dat wel. En dan daar beneden de Roosterbeek....die stroomt hier ook nog ... Smaakt het water nog altijd zo naar ijzer?

Stap je met me mee terug in de tijd? Wat verderop op de heuvel, staan onze tenten. De eersten zijn van mijn ooms en mijn tantes. En de grote is van onze familie: Mama, papa, mijn zus Lara en mijn kleine broertje Yotin. Hij is pas 4 maanden, mama is bij hem. De rest van de Holsteens is al onderweg naar het open veld. Ze maken zich klaar voor de jacht, de rendierenjacht. Het geeft goed vlees, het houdt de familie sterk. En we hebben nieuwe huiden nodig om ons warm te houden. Want het gaat niet lang meer duren voor het weer gaat vriezen.

De rendieren zullen hier de volgende weken voorbij trekken. Allemaal onderweg naar het noorden, en wij volgen hen. Het is een goeie dag om te jagen. Lekker warm, een graad of 11 denk ik. Ja, warmer wordt het niet in de zomer op het einde van de ijstijd. En in de winter stijgt de temperatuur hier zelden boven het vriespunt uit. Maar dan zijn wij alweer weg, we blijven nooit lang op één plaats, we moeten mee met de rendieren.... te voet uiteraard, want dit is een tijd waarin er geen auto's zijn, geen scholen, geen gsm's geen restaurants. Hier hoor je alleen de schrale wind en het huilen van de wolven.

Programma:

vertrek aan de nieuwe parking van Camping Holsteenbron
14u30 samenkomst, 15u start wandeling (gids Guido Pirotte)

20 mei 2025

Prijs : 2€

Inschrijven voor 10 mei 2025

Bergervens

11 juni 2025

Bergervens

In de noordelijkste punt van de Hoge Kempen - tussen Maaseik en Dilsen-Stokkem - ligt Bergervens, een voormalige grindwinning omgevormd tot meren waar natuur terug ruimte krijgt. Het landschap geeft rust en inspiratie. Beheerder Limburgs Landschap zet grote grazers in voor de beheer van het gebied.

Maar je kan ook verschillende wandelroutes starten vanuit Neeroeteren (Maaseik), vlakbij camping Warredal.

Bergervens ligt aan de rand van het Kempens Plateau in een historische meander van de Maas. Door grindontginning tussen 1973 en 1992 ontstonden er verschillende plassen, samen goed voor ruim 50 ha open water.

Programma:

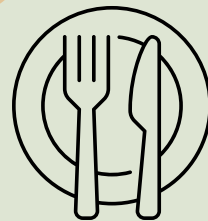
om 13u30 samenkomst parking evenementenhal Zonhoven

Met wagens naar Opoeteren

14u start wandeling (gids Chris Beerts) 8 km of 5 km

Prijs : 2€

Inschrijven voor 10 mei 2025

Jaarlijkse zomerlunch met griekse gerechten

Datum: 28 Juni 2025 om 16u30 Tennis Halveweg Zonhoven

Prijs: 30€ per persoon met aperitief (drank apart te betalen)

Inschrijven voor 15 juni 2025

Wij serveren u overheerlijke griekse gerechten!

Fietstocht naar Ter Dolen

Datum: 3 Juni 2025 om 13u30
Evenementenhal Zonhoven
Fiets niet vergeten !!!!!

Inschrijven voor 20 mei 2025

Maandelijkse vaste activiteiten

Fietsen

We fietsen elke dinsdag en donderdag. Vertrek om 13.30 uur aan de evenementenhal. Wil je graag fietsen, laat dan iets weten aan Ria Vanspauwen. De groep wacht aan de evenementenhal. Fietsen doen we bij mooi weer. Heb je voorkeur voor een bepaalde route, laat dit dan vooraf weten aan Ria. Zij stippelt de weg uit.

Wandelen

We wandelen op maandagochtend. We vertrekken elke maandag om 9.30 uur aan de parking aan de Donderslagseweg in Zonhoven. Heb je zin om mee te wandelen? Geef dan een seintje aan Ria. Zij zet je in de WhatsApp groep en je ziet of er gewandeld wordt, en dit enkel bij goed weer. De wandeling is 5 km en we doen dat op een rustige manier. Een goede wandeling is een frisse start van de dag.

Aat gemeen'tnhóóës én Kèrrek

Verdweeëne gebóóën

Nie altèèet zèèën er nóg planne van dij verdweeëne gebóóën. 't leëningste wá dèk euverbleeëf zèèën èn'tige fooëtòs óóët 't árchief vanne Keuninkleke Heeëmkundekring vā Zooëneve.

As er minsen óp dij fooëtòs vanne gebóóën stónte, kósse ve tóch schatte wij hoeg de moeëren énne vinsters gewiëst waore. Zoe kaome ve tóch wöötheeëne tót de zjuste mòòëte van dij verdweeëne gebóóën.

De Roeëzekraans (de Rozenkrans)

d'aa pasterij (de oude pastorie)

Patrenaoët (Patronaat)

De Drij Pistooële énne Wélvaort
(De Drie Pistolen en de Welvaart)

Er waren niet altijd plannen beschikbaar van deze verdwenen gebouwen. Het enige wat overbleef zijn enkele foto's uit het archief van de Koninklijke Heemkunde kring Zonhoven vzw.

Zo komen we toch tot een relatief betrouwbaar schaalmodel van de verdwenen gebouwen

Deze maand : **St Quintinuskerk en de toren**

Den aaë kèrrektooëre

Alleman hit altèèet bè diën tooëre de vròèg: “Vurwá stiet èn Zooëneve èn Gótshieëre naam den tooëre vanne kèrrek léngs(t) de kèrrek?”

De ‘tienden’ waore belástinge vanne kèrrek (van ne biskóp, ne giesjtelek, ’n abdij, e kloesjter, ...) óp d’ópbrèngst vanne weeje, bös en waoëters. De páchters móssen ien tienste (1/10) van d’oegsjt kónterbuuëse betaoële. Ènne middeluuve waos dat amòèl ‘in natura’, laoëterheeëne oo èn gél’t. Zoe móssen de boeëre per ékzèmpel de tienste kooëreschoef, ’t tienste lémmek, de tienste bösse hoej óf stroej, de tienste zák blòm, ’t tienste tónneke wèëen, ... nòò de tiendschuuër brènge van ’n abdij óf e kloesjter. Sòmmigte tiendschuuëre zèèen écht kóllesaoël groet! D’abdij van Hèrrek (Herkenrode) kreeg zoe óp d’ijn’ van d’18ste uuf bekans drijdoezjent (3.000) göl’de van Zooënevese páchters.

Mér degeeëne dij de ‘tienden’ óptrókke, móssen oo wòèl iet trögdoeën. Zoe benuumde d’abdij van Herkenrode de pestoeër vanne ‘Sint-Quintinus’kèrrek vá Zooëneve. Èn d’abdij énne pestoeër mósse dan gelèèk betaoële vur ’n nou kèrrek. Èn zoe geschiedde tösse 1785 én 1788.

Èn diën tèèet waos barónés Augustine van Hamme de Grimbergen d’Asse abdès van Herkenrode. Óbbe fassaat vanne kèrrek stiet heur petrèt ooch. Al veul vrugger, èn 1218, schònk graof Lodewijk II van Loon de ‘tienden’ én ooch ’t patrenaoëtsrécht vá Zooëneve aon d’abdij van Herkenrode. Dij kónterbuuëse bleeëf bestòòen tót de Fraanse kaomen ènne jòòere 1795-1797. Den aoëdel énne giesjteleke verlooëren toen hiel veul van hun prieveleeëzjes én hun hóbben én haage ...

Rónt 1785 begóssen d’abdès, de pestoeër, ’t kèrrekfebrik énne gemeen’t te ónnerhaanelen euver ’n nou kèrrek vur Zooëneve. D’aa kèrrek waos mes versleeëten én oo te kleeën gewooëre. De nou kèrrek woort léngs de stiewiëg Hasselt-’s Hertogenbosch óp gezatte. Door die wiëg kósse ze ’t altòòer nie nòò ’t oesjte zètte, zoe wij ze dá den dèksten tèèet deun.

Ter kaom dus ’n nou kèrrek, mér gieëne nouwen tooëre. Den tooëre van d’aa kèrrek bleeëf óp z’n plák stòòen. De bóó vanne kèrrektooëre én vanne pasterij waore mes kóste vurre gemeen’t. Állien de kèrrek zéllef én den ènboedel woort betaoël’t door ’t kèrrekfebrik. De gemeen’t beslooët dan den aaën tooëre mér te haage. De nou ‘Sint-Quintinus’kèrrek waos viárig èn 1788!

‘Sint-Quintinus’kèrrek

Vrigger

D’abdès van Herkenrode mócht ne kandedaoët pestoeër veurdraoge. Gemeeenlek woort dië kandedaoët oo de nouwe pestoeër. D’abdès haa wòèl 90 persént vanne tienden èn haan, de pestoeër mér zoe’n 10 persént. Alletwie stónte z’èn vurre bóó én ’t ónnerhaat vanne kèrrek. Dij twie móssen dus goet ákórdeeëre.

De kèrrek ès vá 1785-1788, ópgetrókken èn brikke, én klassiesistis vá stèèl (wij ’t aat gemeen’tnhóóës). Ze weurt oo de ‘Katedraoël vanne Kémpe’ genuumt.

De kèrrektooëren ès èn vruggooëtise stèèl, én ès van d’ijn’ vanne 13de, begèn vanne 14de uuf.

De kèrrek énne kèrrektooëre zèèèn beschérremde móneménte.

Zooëneve waos sèn’t de 9de uuf eegentlek ’n peróchie van Haasselt, én kreeg al gou e kleeë bèèkèrrekske. Euver dá euëste kèrrekske, dá mòt nóg èn hóót gewiëst zèèèn, wieëte ve bekan(s) niks. Wòèl wieëte ve dat èn dá kèrrekske de wichter vá Zooëneve móchte geduupt wiáre. ’t Waos mes veul te wóót tót aonne groete kèrrek van Haasselt. De peróchie vá Zooëneve, bè dezélléfste petroenhééligen as Haasselt, ‘Sint-Quintinus’, kós dan sèn’t de 12de uuf óp heur eege bestòèn. Ze bleeëf wòèl ónnere beschérreming van d’abdij van Herkenrode vur ’t ónnerhaat én ’t herstél vanne kèrrek.

Óp d’ijn’ vanne 13de óf ’t begèn vanne 14de uuf woort ’n euëste kèrrek èn stien gezatte: ’n vruggooëtise bèt ne vieërkaante wèstertooëre. De moeëre vanne tooëren haan ’n dikde van 1,6 meeëter! Èn diën tooëre kóssen de minse dan schuilen as er gevaoër waos óf èn ooërlógstèèët. ’t Ónnerhaat vannen tooëre waos dòèveur oo vurre gemeen’t.

Aon ’t begèn vanne 15de uuf waos de kèrrek al te kleeën gewooëre, én woort er ’n groedere, oo gooëtise kèrrek teege den tooëre gezatte. Wij dij nou kèrrek er waos, woort er oo nen euëste keplòèn benuumt (dá waos èn 1424).

De kèrrek vá vandaoch

Boove den èngánk vanne kèrrek hingt ’t waoëpeschil’t van d’abdès van Herkenrode, Augustina van Hamme, én heur spreuk “Regique Deoque” (“Vur keuning én vur Gót”).

Rónt 1765 woort dan de stiewiëg Haasselt – ’s Hértoggebós aoëgeleeë. Nòè veul kwérrel luup diën ram door ’t dörrep vá Zooëneve léngs de kèrrek dooër. Door dië nouwe stiewiëg

kaomen er mieër én mieër minsen enne peróchie wooëne. Ën 1785 waoren er dat al 2.400, enne kèrrek woort dus te kleeën.

Óp 28 miárt 1785 kaomen dan d'abdès, Augustina van Hamme, enne pestoeër, ènnentèèet pestoeër Libens, euverieën van 'n nou, groeder kèrrek te zètte, én oo wië wá mós betaoële: ieëder de höllecht.

De nou kèrrek woort óbbe zéllefste plák gezatten as de veurige. Ënne kèrrektooëre bleeëf stòdèn. Dië waos mes nóg èn goeje stòdèt. Umdá ze tössen de wiëg Haasselt - 's Hértoogebós enne Ruusjterbeek laog, mósse ze de kèrrek wòdël aanersum zètte. Ze waos zoe briet as de veurige lánk waos. Óp 13 juunie 1785 woort er nóg grónt gekócht van aat keplòdèn Lenaerts én vá z'n femiel'e. Ënne Ruusjterbeek woort oo nóg wá hérleeët vurre kèrrek lánk genóg te kónne maoke.

Óp 14 juulie 1785 hóbbe ze dan d'aa kèrrek aofgebrooken én proovezwòër 'n noetkèrrek gezatte, wá nóó 't Kepélheufken (Kapelhof) ès.

Umdat de grónt zoe moeraassig waos, woorten de fónneménte gestót door 700 eeke stém dij vá Bòggerik (Bokrijk) kaome. De stém van dij buum woorten enne mits dooërgeziëgt én léngsieën geleeët èn diep óóetgegraove grécht.

De bákstien woorten èn Lòdèk (Laak), e gehócht vá Hóótele (Houthalen), gemaakt én nie állien gebróekt vurre nou kèrrek, mér oo vur 't nou gemeen'tnhóóës léngs dij kèrrek.

Teege Kòrsmes 1788 woort d'euëste zóndaogsmös ópgedraoge. De kèrrek waos toen nóg nie hielegans viárig ...

Pestoeërs sèn't 1785

Peróchie Zooëneve, diëkenaoët Haasselt

- 1785-1823: Mathias Jacobs, aofkumstig vá Zonhoven
- 1823-1831: Petrus Tessens, aofkumstig vá Kwaadmechelen
- 1831-1888: Fredericus Nass, aofkumstig van het Nederlandse Neerlangel
- 1888-1897: Alphonsus Claessen, aofkumstig van het Nederlandse Maastricht
- 1897-1928: Felix Coenegracht, aofkumstig van Oostham
- 1928-1940: Jozef Kuypers, aofkumstig van Opoeteren
- 1940-1944: Karel Jans, aofkumstig van Hasselt
- 1944-1958: Jaak Gebels, aofkumstig vá Beek
- 1958-1964: Jaak Breemans, aofkumstig vá Gerdingen
- 1964-1980: Camiel Engelbos, aofkumstig vá Buvingen
- 1980-1987: Leonard Schetz, aofkumstig vá Bocholt

Peróchie Zooëneve, diëkenaoët Zooëneve-Hóótele

- 1987-2006: Wim Cortleven, pastoor-deken, aofkumstig vá Lanaken

Peróchiefideraoësje Zooëneve, diëkenaoët Haasselt

- 2006-2012: Marcel Jans, aofkumstig vá Zonhoven
- 2012-2020: Rik Renckens, aofkumstig van Overpelt
- 2021- heden Wim Simons

Teksten in het huidig Nederlands.

Oude Kerktoren

Een voor de hand liggende vraag die zich menig inwoner, inwijkeling of bezoeker stelt, is: "Waarom staat in Zonhoven de toren van de kerk in hemelsnaam naast de kerk?"

De tienden (of tiend) waren kerkelijke belastingen door een kerk, een bisschop, een priester een abdij of klooster... geheven op de opbrengsten van akkers, weiden, bossen, waterlopen... van de gepachte goederen, (boerderij, bosland, watermolen...) door 1/10 van de opbrengst af te geven als belasting. Die belasting gebeurde in de middeleeuwen in natura en in latere eeuwen ook in geld. Bijvoorbeeld de tiende korenschoof, het tiende lam, de tiende bussel hooi of stro, de tiende zak meel, het tiende tonnetje wijn... waren belastingen in natura te brengen naar de tiendschuur van een abdij of klooster. Sommige tiendschuren zijn enorme gebouwen! Zo ontving de abdij van Herkenrode als tienden op het einde van de 18de eeuw ongeveer 3000 gulden van de Zonhovense pachters. De tiendheffers hadden ook wel verplichtingen. Zo bijvoorbeeld in Zonhoven. De abdij van Herkenrode benoemde de pastoor (patronaatsrecht van de abdij) aan de St.-Quintinuskerk te Zonhoven en die twee, abdij en pastoor, waren verplicht de bouw van eventueel een nieuwe kerk te betalen en dit bouwen gebeurde ook in Zonhoven tussen ongeveer 1785-1788. De abdis toen in Herkenrode was barones Augustine van Hamme de Grimbergen d'Asse en dit tussen 1772-1790. Ze staat afgebeeld op de voorgevel van de Sint-Quintinuskerk. Reeds in 1218 schonk graaf Lodewijk II van Loon de tienden en het patronaatsrecht van Zonhoven aan de abdij van Herkenrode. Deze tiendbelasting bleef bestaan tot de Franse overheersing van onze gewesten in de jaren 1795- 1796-1797 toen vele voorrechten en goederen van adel en geestelijkheid afgeschaft en afgenomen werden. Deze belasting stond los van belasting door de overheid opgelegd!

Rond 1785 kwam het overleg tussen abdis en pastoor en kerkfabriek en gemeente op gang. De bestaande kerk was versleten en te klein voor het groeiend aantal gelovigen/inwoners. De huidige kerk werd ongeveer evenwijdig aan de steenweg Hasselt's Hertogenbosch gebouwd. Het altaar van deze kerk kon niet naar het oosten gericht worden wegens die weg. Altaren naar het oosten gericht werd indien mogelijk bij de bouw van de rooms-katholieke kerken steeds toegepast. Maar in Zonhoven niet. De toenmalige kerk was versleten en te klein voor het groeiend aantal gelovigen en werd afgebroken... maar de toren ervan bleef behouden. Het is namelijk zo dat de bouw van kerktoren en pastorie door de gemeente moet betaald en onderhouden worden.

Toen besliste de gemeente Zonhoven de oude toren te behouden. De kerk en het interieur zijn ten koste van de kerkfabriek. De nieuwe Sint-Quintinuskerk was af en bruikbaar in 1788.

Sint-Quintinuskerk

Geschiedenis

De abdis van Herkenrode had het recht een kandidaat voor te stellen voor de pastoorsfunctie. Het kwam erop neer dat de voorgestelde kandidaat vrijwel altijd tot pastoor werd benoemd. De abdis van Herkenrode genoot het grootste deel van de tienden, tot 90%, terwijl de pastoor ongeveer 10% van de tienden kreeg, maar beiden stonden in voor het betalen van de bouw en het onderhoud van de kerk. De kerk is een classicistisch gebouw en is opgetrokken in baksteen; het dateert van 1785-1788. De kerk wordt ook wel eens de "Kathedraal van de Kempen" genoemd.

De kerktoeren zijn in vroeg-gotische stijl en dateren van het einde van de 13e - begin 14e eeuw. Kerk en kerktoeren zijn beschermde monumenten.

Zonhoven was sinds de 9e eeuw een dochterparochie van Hasselt en kreeg al vlug een kleine bijkerk. Over deze eerste kerk, waarschijnlijk een houten gebouw, zijn nauwelijks gegevens bekend. Omwille van de grote afstand tot de moederparochie in Hasselt verkreeg ze het doopselrecht. De patroonheilige van de Zonhovense parochie, die in de 12e eeuw zelfstandig werd, was Sint-Quintinus, dezelfde als die van Hasselt.

De parochie bleef onder de bescherming en de invloed staan van de abdij van Herkenrode voor het onderhoud en het herstel van de kerk.

Op het einde van de 13e eeuw of het begin van de 14e eeuw werd een eerste stenen kerk gebouwd. Het werd een vrij kleine vroeg-gotische kerk met een vierkante westertoren. De muren van de toren hadden een dikte van 1,6 meter waardoor de toren ook kon dienen als toevluchtsoord in tijden van belegering of oorlog. Het onderhoud van de toren viel daarom ten laste van de gemeente.

Begin 15e eeuw was de kerk al te klein geworden en er werd een grotere, eveneens gotische kerk, tegen de toren aan gebouwd. Tensamen met de nieuwe kerk werd in 1424 de eerste kapelaan in de parochie benoemd.

Bouwgeschiedenis huidige kerk

Het wapenschild van de abdis van Herkenrode, Augustina van Hamme, en haar spreuk "Regique Deoque" (Voor Koning en God), staan boven de ingang van de kerk.

Omstreeks 1765 werd de steenweg Hasselt – 's Hertogenbosch aangelegd. Hij liep na veel discussies doorheen de dorpskom van Zonhoven vlak naast de kerk. Deze nieuwe steenweg zorgde voor een flinke bevolkingsaan groei in de parochie.

In 1785 telde de parochie 2400 inwoners en bijgevolg was de kerk te klein geworden.

Op 28 maart 1785 werd dan een overeenkomst afgesloten tussen abdis Augustina van Hamme en de toenmalige pastoor Libens van Zonhoven over de bouw van een nieuwe kerk en de financiering ervan. Elke partij zou de helft van de bouwkosten dragen.

De nieuwe kerk zou op de plaats van de bestaande kerk gebouwd worden en de kerktoeren, die nog in goede staat was, bleef behouden. Wegens de ligging tegen de weg Hasselt - 's Hertogenbosch en de Roosterbeek diende de nieuwe kerk in de dwarse richting geplaatst te worden en werd ze zo breed als de voorgaande kerk lang was geweest.

De nodige grond voor de grotere kerk werd op 13 juni 1785 aangekocht van oud-kapelaan Lenaerts, wiens huis een eind noordelijker werd heropgebouwd. Verder werd nog bouwgrond gekocht van zijn familie.

De nabijgelegen Roosterbeek werd eveneens verlegd om aan de nieuwe kerk haar lengte te kunnen geven.

Op 14 juli 1785 werd dan de oude kerk afgebroken en een noodkerk opgericht op het plein van de Heuven (de huidige beschermde Kapelhof).

Wegens de moerassige ondergrond werden de fundamenteën ondersteund door 700 eiken stammen die vanuit Bokrijk werden aangevoerd. De boomstammen werden doormidden gezaagd en naast elkaar gelegd in diep uitgegraven grachten.

De bakstenen werden in het Houthalense gehucht Laak vervaardigd en dienden zowel voor de bouw van de kerk als voor de bouw van het nieuwe gemeentehuis dat vlak naast de kerk zou worden gebouwd.

Tegen Kerstmis 1788 werd de eerste zondagsmis opgedragen in de nog niet geheel voltooide kerk. Op verzoek van de parochianen plaatste men later nog een dakruiter.

Pastors sinds 1785

Parochie Zonhoven, dekenaat Hasselt

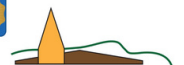
- 1785-1823: Mathias Jacobs, afkomstig van Zonhoven
- 1823-1831: Petrus Tessens, afkomstig van Kwaadmechelen
- 1831-1888: Fredericus Nass, afkomstig van het Nederlandse Neerlangel
- 1888-1897: Alphonsus Claessen, afkomstig van het Nederlandse Maastricht
- 1897-1928: Felix Coenegracht, afkomstig van Oostham
- 1928-1940: Jozef Kuypers, afkomstig van Opoeteren
- 1940-1944: Karel Jans, afkomstig van Hasselt
- 1944-1958: Jaak Gebels, afkomstig van Beek
- 1958-1964: Jaak Breemans, afkomstig van Gerdingen
- 1964-1980: Camiel Engelbos, afkomstig van Buvingen
- 1980-1987: Leonard Schetz, afkomstig van Bocholt

Parochie Zonhoven, dekenaat Zonhoven-Houthalen

- 1987-2006: Wim Cortleven, pastoor-deken, afkomstig van Lanaken

Parochiefederatie Zonhoven, dekenaat Hasselt

- 2006-2012: Marcel Jans, afkomstig van Zonhoven
- 2012-2020: Rik Renckens, afkomstig van Overpelt
- 2021- heden Wim Simons

Koninklijke Heemkundekring Zonhoven vzw